

תלמוד תורה בגיל הנעורים שיחה שניה

בתקופה הזאת במציאות שלנו. יש מקום לבאר את הדברים לבאר את המשמעות של לימוד תורה באופן מיוחד בימים האלה, בימים ההם בימים האלה.

ובשביל זה אני רוצה אולי משהו קטן מפרשיות השבוע שלנו קצת מפגיש אותנו עם הדבר הזה. לא זוכר אם אמרתי את זה בישיבה הקטנה לכם...

אנחנו יודעים שיעקב אבינו יוצא לחרן אחרי שהוא קיבל את הברכות מיצחק מזה הולך להבנות עם ישראל. ובאופן פשוט לכאורה כשבונים את עם ישראל ראוי שעם ישראל יבנה על ידי אנשים צדיקים שיעזרו לזה אנשים צדיקים חסידים וטובים וישרים. אבל כשמסתכלים על המאורעות עצמם אנחנו יכולים לראות שהבניה של עם ישראל לא הייתה בצורה כל כך... מי שבעצם עזר לבנין של עם ישראל לא היו בדרך כלל גדולי הצדיקים. הנה דבר ראשון כשיעקב אבינו הולך לחרן למה הוא הולך לחרן כדי למצוא שידוך להתחתן? לא, מצד האמת הוא הלך כדי לברוח מפני עשיו אחיו. וכשרבקה באה ליצחק ואומר לו "קצתי בחיי מפני בנות חת" צריך לשלוח את יעקב לחרן כדי למצוא אשה האמת שהיא לא אמרה מה שהיא חושבת לגמרי מפני שהאמת שהיא רצתה למעשה להציל את יעקב. כי עשיו רדף אותו היא פחדה שעשיו יהרוג אותו ולכן היא רצתה שיעקב ילך לחרן. אם לא זה יעקב היה יושב בישיבה לומד עדיין. שידוך להתחתן זה לא התחיל מעצם העובדה שבאופן נורמלי הוא הלך לחפש שידוך אלא זה התחיל מזה שהוא היה צריך לברוח מפני עשיו אחיו. שלב א.

לאחר מכן הוא כבר מגיע ללבן והוא כבר רוצה להתחתן רוצה להתחתן עם רחל. ולבן עוד הפעם לבן הוא זה שמסדר לו את לאה מרמה אותו ומתוך זה יש לנו בין האמהות שלנו יש לנו את לאה. אם לבן לא היה מרמה אותו לא היה נולד לא דוד המלך לא המשיח לא שבט יהודה, כל זה לא היה קיים. מדוע? כי אם הכול היה הולך לפי העצה של יעקב באופן ישיר והוא היה מתחתן עם רחל לאה לא הייתה ולמעשה כל השבטים שיצאו מלאה כולל שבט יהודה לא היו קיימים. ויוצא לפי זה שכל הזכויות ליצירתו של עם ישראל וללידת מלך המשיח למי הם מגיעות? ללבן, נכון אפשר לכתוב לו כל הזכויות שמורות, כל הזכויות שמורות ללבן.

לבן מי זה לבן? אנחנו אומרים "ארמי אובד אבי" רצה לאבד את עם ישראל. אבל מצד האמת הוא ממש צדיק, ממש בחור טוב היינו אומרים יש לו הרבה זכויות. גם לבן וגם עשיו יש להם זכויות גדולות. כך נראים הדברים וכך הדברים באמת. כך הדברים זה פני הדברים זה פני המציאות זה מה שקרה וזה מה שהיה. זה מה שרואים בעולם הגלוי אבל יש עולם אחר עולם פנימי יותר.

העולם הפנימי זה לא רואים האנשים הרגילים. יש לעולם הפנימי שאותו רואים חז"ל. חז"ל יש להם עינים כמו בעולם המדעי אנחנו רואים נגיד שולחן אנחנו חושבים... או אנחנו רואים את כדור הארץ אנחנו חושבים שכדור הארץ עומד והאמת היא שאנחנו מסתובבים כמו קרוסלה מהירה מאוד אפילו אדירה, מהירות הסיבוב של כדור הארץ פעם עשינו פה חשבון פה? לא לומדים פה חשבון? לא עשינו פעם חשבון פה? מה יצא? לא זוכרים? צריך לחזור על זה. המהירות של כדור הארץ היא אדירה אבל אנחנו חושבים שכדור הארץ עומד על המקום. זה קשה להאמין. אם היינו מספרים עכשיו לאיזה אנדיאני או מישהו דומה לו היינו אומרים לו: תשמע כדור הארץ עכשיו מסתובב מהר מהר כמו קרוסלה. הוא היה מסתכל עלינו כמו אנשים מוזרים הוא היה אומר שמהו משובש בדעתנו כנראה. אפשר לראות שאנחנו עומדים ולא זזים. אבל האמת היא שאנחנו

טסים במהירות אדירה. אבל אף אל פי כן לא כל אחד רואה את זה. רק מי שיש לו מבט פנימי, מדען גדול הוא מבין את הדברים.

גם חז"ל ככה. חז"ל אומרים את מה שלא רואים במפורש. שבדרך שיעקב הלך כשהוא ברח מעשיו והלך ללבן בדרך ארבע עשרה שנה הוא ישב בית מדרש של שם ועבר ולמד תורה ואת זה לומדים, לומדים מכמה מקומות, ממה שכתוב לאחר מכן "וישכב במקום ההוא" מכאן חז"ל לומדים שפעם ראשונה שהוא שכב נורמלי כמו בן אדם על אבנים לפני זה הוא לא שכב. והאמת היא שמה שבנה את עם ישראל זה לא לבן בעצם, כי לבן ועשיו כידוע לא היו גדולי הדור היו גדולי הדור אבל בדברים אחרים לא דווקא בצדקות וקדושה. האמת שמה שבנה את עם ישראל זה לא לבן ועשיו למרות שהם נראים צדיקים עשיו מנשק את יעקב בפרשת השבוע "וינשקהו" מי שראה הוא שם לב שהוא רצה לנשוק אותו אבל השינים שלו נשברו. ולבן אומר "לא הנחתני לחבק את בני ואת בנותי הייתי משלח אותך בתוף ובמחול הייתי עושה לך מסיבה מלווה מלכה לשלוח אותך וכל זה. אז הם נראו צדיקים אבל הם לא היו כאלה גדולי הדור. אז מי בנה את עם ישראל? מי שבנה את זה מבפנים זה היה יעקב. איך הוא בנה את זה? מכיוון שכדי לבנות את המציאות, לתקן את המציאות זה לא תיקון חיצוני, יש את התמודדות בדרכים הראשיות יותר התמודדות עם החיים עם כוחות החיים עם הרשעים שיש בעולם עם דברים אחרים שיש בעולם. אבל אם אנחנו רוצים שכל המציאות כולה תקבל פנים חדשות מימד חדש, עוצמה חדשה, שכוחות החיים יהיו כאלה שיבנו בכיוון חיובי צריך שקודם כל אנחנו או קודם יעקב אבינו יטמון את עצמו בבית שם ועבר ארבע עשרה שנה ואת כל מציאותו כל האישיות שלו כל המציאות שלו תבנה מתוך מדרגה של תורה. וזה לא סתם תורה התורה של יעקב אבינו היא תורה והיא תורה גדולה. היא תורה שעוסקת בבנין של יעקב בבנין שלנו, בלימוד תורה אבל היא עוסקת למעשה בכל תיקונו של עולם ויעקב אבינו שייך לתיקון של כל המציאות כולה. לכן יעקב כשהוא יוצא לדרך הוא שם את כל האבנים מתחת לראש שלו והוא אומר: אם כל האבנים יתחברו יחד סימן שעשיו ??? ז"א הוא מגיע למצב כזה שכל המציאות הוא רוצה לבנות מחדש וכל המציאות הוא רוצה לתת לה פנים חדשות.

צריך לדעת שגם אנחנו בדור הזה. אני אומר אולי דברים שלא מתאימים לילדים בכיתה ח, או אפילו לישיבה קטנה אולי. אבל לתוקף החשיבות של הזמן הזה וכפי שאני אומר לא פעם אני חושב שאנחנו נמצאים באחד הזמנים המיוחדים שבהם לפעמים על ילדים ועל נערים צעירים נופלת אחריות לגורל של עם ישראל יותר מהרבה דורות. אני לא יודע אם בהרבה דורות היה דבר כזה, היו דברים כאלה אבל לא הרבה, שלאנשים צעירים הייתה אחריות גדולה מאד להמשך לבנין עם ישראל. גם אנחנו היום צריך לדעת אנחנו בזמן בתקופה שעוד הפעם הולך ונבנה בית ישראל פה בארץ כמו בזמן יעקב אבינו. וכשעם ישראל נבנה יש התמודדות עם כוחות מאוד גדולים בתוך עם ישראל ומחוץ לעם ישראל והתמודדות הזאת היא לא התמודדות חיצונית צריך לבנות את הכול מבפנים מתוך בית המדרש מתוך הקדושה מתוך התורה לשפוך אור חדש על המציאות כולה והאור הזה הוא יכול להאיר בעם ישראל. ומבחינה זו צריך לזכור שכדי לשפוך אור על עם ישראל צריך שהתורה שתלמד תהיה תורה שמחיה את כל החיים את כל האישיות שלנו. אם אדם לומד תורה והתורה אצלו זה חלק מהמציאות או שחלק מהמציאות הוא לומד תורה וחלק מהמציאות נבנה מדברים אחרים בדרך כלל הבנין שלו הוא לא בניין שלם הוא לא בניין ששקוע בתוך המעמקים. הזכרתי את זה לא פעם שכשאדם טובל במקוה ואפילו שעה אחת משערות ראשו

יוצאת מחוץ למים לא עלתה לו טבילה. מדוע? מפני שזה מצב שלא כל כולו נבנה נטהר בתוך המקווה.

כך גם אנחנו בתור עם ישראל. לבנות את עם ישראל אין פירושו של דבר לבנות חלקים בעם ישראל להתמודד באופן חלקי, אלא פירוש הדבר שאנחנו שואפים שכל הבנין הזה, כל הבנין של בית ישראל הזה, כל כוחות החיים הכול יופיע מתוך המקווה, הכול יופיע מתוך טהרה מתוך עוצמה פנימית מתוך אמת פנימית מתוך עוצמה של טהרה גדולה מאוד. והטהרה הגדולה הזאת היא מצויה בתורה.

והתורה פירושו הדבר א) דבר ראשון גדלות בתורה מבחינת זה שאדם שוקע בתורה ועוסק בה כל היום זה כל עבודתו

והדבר השני מבחינה זאת שהוא לומד את התורה בצורה כזאת שהיא תקנה בקרבו שיהיה לו חיבה לתורה קנין תורה. גם כשאנחנו עוסקים בדברים ששייכים יותר לדברים של לימודים של משנה וגמרא וספרות של גמרא וגם ללמוד את התורה בצד המוסרי שלנו להבין מזה תורה מה המשמעות של תורה.

אפשר היה לומר שאולי כל הדברים שאנחנו מדברים עליהם צריך לדבר אותם אולי בגיל שמונה עשרה אולי לאנשים מבוגרים לאנשים שכבר בונים את השלב השני של החיים שלהם. אבל אומר הרב קוק זצ"ל באגרת שהזכרנו אותה אני לא יודע אם למדתם אותה בשבה הזאת, אגרת קז שפנה אליו מישוהו ואמר לו שצריכים להקים בתי ספר שילמדו בהם לימודי חול, בתי ספר לא ישיבות. מדובר על הגיל של הנערים. והוא אמר את זה מתוך רצון חיובי אדם שבא ואמר שכדי לבנות את עם ישראל בתקופה הזאת המודרנית שלנו צריכים לא להמשיך בסגנון של החדרים הישנים אלא צריכים משהו יותר מודרני ויותר מודרני הפירוש הוא שלהכניס לבתי הספר מעבר לזה שפעם למדו רק תורה להכניס לבתי הספר לימודי חול. כמו שנוהגים היום. היום לומדים חשבון יש מנהג בכמה מקומות ללמוד גם שפות כמו אנגלית שפות זרות אנגלית אני לא יודע אם כולם נוהגים את זה אבל יש מקומות כאלה מדינה ומדינה ככתבה ועם ועם כלשונו. אז לומדים כל מיני דברים כמו אלה. ואחרי יש מנהג שלומדים בישיבות ממשכים הלאה ויש נוהגים ללמוד גם כל מיני דברים כמו בגרות מה שמכונה בגרות. ז"א אדם לומד כל מיני דברים שהוא מכשיר את עצמו לחיים שסה"כ אנחנו אנשים רציניים ואם עוסקים במדינת ישראל ובבנית המדינה ואנשים רוצים להיות אנשים נורמלים אז סה"כ אנחנו צריכים להתקדם אז אדם לומד גם לבגרות לומד להכשיר את עצמו לחיים וכדומה. ולכאורה זה דבר טוב.

אבל הרב, הרב קוק אומרים שהיה רב שפניו היו אל העם, הוא דווקא הוא אולי לא דווקא, אבל הוא מסביר. בדיוק עכשיו דיברנו בדרך אז סיפרתי את זה שבישיבת וולז'ין סיפרו לכם? ישיבת וולז'ין הייתה בזמנו... הייתה ישיבה רצינית מאוד ויצאו משם הרבה גדולי ישראל. ובתוך הישיבה הייתה קבוצה שעסקו בזמנו לעזור לבנין של הישובים בארץ ישראל. אז עוד לא היה גוש אמונים לא היה מעלה חבר. אבל התחילו המושבות הקטנות כמו רחובות גדרה פה עשרים בתים פה עשרים בתים כמו כאן אבל קצת יותר קטן. עוד לא היה תל אביב כמובן לא היה שום דבר. והם מתוך חיבת ישוב ארץ ישראל אנשים שלמדו תורה הם הקימו אגודה והם קראו לאגודה הזאת נס ציונה. ופעם שאלו את הרב צבי יהודה שבן התמונות שאלה שאספו באגודה הזאת היו אנשים שיצאו אחרי זה גדולי ישראל היה הרב איסר זלמן מלצר שהיה אחרי זה ראש מועצת גדולי התורה וכתב אחרי זה את הספר "אבן העזר" שמעתם עליו ודאי. והיו אנשים גדולים ת"ח עצומים. ומתוך התמונה של אותה אגודה לא רואים תמונה של הרב קוק, הוא גם היה בישיבה

באותו הזמן. אז שאלו את הרצי"ה למה לא רואים תמונה של הרב קוק בתוך זה. אז הרצי"ה אמר שהרב קוק לא הסכים להשתתף בזה הוא אמר שכשהוא בישיבה כשהוא בגיל הזה הוא רק עוסק בתורה... הוא למד לא מעט כתוב שהוא למד באותה תקופה שישים דפים ביום בעיון. שמונה עשרה שעות מעת לעת שישים דפים בעיון, לא רע. לא כל אחד מסוגל לזה אולי אבל זה מה שהוא עשה. מה שמעניין שהרב לא הסכים להשתתף בזה למרות שהרב ידוע בחיבתו לארץ ישראל אבל הרב לא הסכים להשתתף בזה הוא אמר שבגיל הזה כל מה שהוא בונה זה הכול פנימה, הכול פנימה. כמו יעקב אבינו ארבע עשרה שנה כל כולו פנימה אחרי זה כל המציאות תבנה באור חדש לגמרי.

באותה אגרת ששלחו לרב אגרת קע על לימוד הילדים אז הרב קוק אומר שם בדיוק הפוך שנהוג בעם ישראל שלא להכשיר את הילדים למלחמת החיים. אצלנו העיקר הוא ת"ת שזה מה שעושה את האדם טוב וישר. בניגוד לגויים אצל הגויים העיקר זה להסתדר בחיים. אצלנו החידוש שלנו שמה שמעניין אותנו זה לא להסתדר בחיים אלא קודם כל בשביל מה החיים וקודם כל לבנות את החיים שלנו בפנימיותם וכדי לבנות אותם בפנימיותם אי אפשר לעשות את זה פרוה אלא קודם כל צריך לשקוע קודם כל בתוך עצם התורה עצמה בכל מהותנו. וכשאדם שוקע בראשית טל הילדות שלו בשנים הראשונות יושב ולומד ושקוע בתורה בודאי לאלה שמתאימים לזה ומוכשרים לזה אני לא אומר שכל אחד בהכרח שייד לדברים תלוי באיזה גיל, אבל אלה שמשקיעים עצמם בתוך העוצמה של התורה עם כל העמל שבזה ועם כל הלימוד שבזה זה מה שעושה את האדם טוב וישר. ומכאן אחרי זה אפשר לצאת אל החיים ומכאן צומחים אחרי זה לעם ישראל עוצמות כאלה שנותנים לכל המציאות כולה אור חדש.

עוד מעט נגיע בעז"ה לחנוכה. אתם יודעים שבחנוכה היו יהודה לחמנו נגד היוונים. איך לחמנו השם עשה לנו נס אבל הנס היה שנלחם בנשק. אבל היוונים איפה הם חינכו את הילדים שלהם? חינכו אותם בספרטה במחנות צבא מאז שהם היו קטנים ילד שהיה חלש תופשים אותו מפילים אותו מסלע מנפצים לו את הראש חבל להשקיע בו. רק אלה שהיו חזקים רציניים אותם חינכו לימדו אותם להיות אנשי צבא ספורטאים אתלטים אנשי צבא כמו שצריך. עוד היה להם פילים פילים של אז זה כמו טנקים של היום. הגיע יהודה החשמונאים המכבים מאיפה הוא מגיע? מיהודה. מאיפה הוא למד? מה הוא למד במחנות צבא? התחנך בגיל שלוש הוא נכנס מאז שהוא התחיל לדבר הוא אבא שלו לימד אותו איך יורים בחץ וקשת? לא. מסתמא יהודה למד בחדר מסתמא למד במורשה ב?? לא יודע איפה. יש ??? אחד הקרבות נגד היוונים ??? בקיצור מסתמא למד באיזה חדר, אולי למד אצל אבא שלו. נו, צריך לבוא להלחם ולהם יש פילים. וכמו טנקים של אז צריך ליצר טילים נגד פילים איך עושים את זה? מגיע יהודה למד בחדר וכל זה אבל הוא מתוך אותה עוצמה של התורה מתוך אותה רוממות אז הוא לא רק לומד תורה יותר טוב אלא שהוא צריך ללחום ביוונים אז הוא יכול ללמד אותם איך לוחמים זה החידוש של יהודה. ז"א מתוך העוצמה של התורה יהודה כל כולו כל המציאות אצלו נבנית במדרגה אחרת לגמרי ומתוך זה יש לו את העוז והעוצמה ללכת ולהלחם איתם בתכסיסי קרב ולנצח אותם בתכסיסי מלחמה.

וזה הדבר הזה נכון גם בדורנו ואת זה אני רוצה לומר בצורה פשוטה. צריך לדעת הדור הזה והתקופה הזאת היא תקופה גדולה מאוד אבל היא גם מעמידה אותנו במשימות קשות שבקשות לא רק בגלל שזה תקופה קשה פסימית אלא בגלל שזה תקופה של בנין גדול של בית ישראל והתקופה הזאת מעמידה אותנו בפני משימות גדולות ואדירות איך אנחנו מעמידים לעם ישראל כוחות רוחניים וצריך לדעת שגם כדי לשכנע ולהרים אנשים רחוקים מתורה גם בשביל זה צריך

אנשים גדולים ת"ח גדולים אנשים מלאים באמונה. וכדי לגדל את הכוחות האלה צריך כמו שהרב קוק כותב כבר לבנות בצורה רצינית ועמוקה ומרוממת אבל מתוך עונג מתוך נעימות מתוך שמחה מתוך בנין לבנות את בניין התורה בצורה הכי עמוקה והכי שלמה. וכשעושים את זה חציו להשם וחציו לכם ז"א חציו להשם וחציו מטעם כל מיני דברים חיצוניים כגון מה שמכונה משרד החינוך וכדומה אז כבר זה פגם זה פגם בעצם הבנין הנפשי של האדם בעצם הבנין הנפשי של האדם מישראל בעצם הישרות הטבעית של אדם מישראל זה הדבר הראשון.

ולכן יש חשיבות גדולה בזמן הזה וזה הסיבה שקמה פה הישיבה במעלה חבר התחילה בהתחלה בתברון, וזה הסיבה שהיא קמה שאני ראיתי בה אז באותו זמן ואני רואה בה גם היום אחד מאבני היסוד לא בשביל הישיבה. אני אומר גם לתלמידים שבאים אולי אני לא מדבר טוב הרב רוני לא נמצא כאן אבל אני אומר את מה שאני אומר גם בישיבה אצלנו לישיבה באים לא בשביל הישיבה הישיבה באים הישיבה היא משרתת הישיבה כל ענינה זה לשרת את מי לשרת? לשרת את עם ישראל לישיבה באים כדי להגדיל תורה בעם ישראל והישיבה קמה מתוך המחשבה שכך בצורה זאת בעז"ה מתוך שקידה בתורה בציבור שלנו בציבור שיודע מזה מדינת ישראל וציבור שיודע מזה הדור שלנו ורוצה להתקשר לזה ולהתחבר לזה הוא יודע שכדי לבנות את זה צריכים מתוך שקידה של תורה כמו שהיה מקובל תמיד שלומדים תורה מגיל קטן כמו שמקובל במה שמכונה בכל הישיבות בארץ בישיבות קטנות. ואת ההכרה הזאת לבנות בצורה העזה ביותר דווקא מתוך ההכרה ומתוך הקשר לכל הבניין של מדינת ישראל ושל יהודה ושומרון ארץ ישראל דווקא מתוך זה צריכים ששקידת התורה והשקיעה בתורה והרצון לעמול בתורה ולבנות את התורה יהיה עוד יותר גדול ועוד יותר במסירות נפש. ואת זה הדבר הזה צריכים לחדש אותו בארץ ישראל בכל התוקף בלי לוותר על זה. ואז בעז"ה יצמחו לנו אנשים בעלי שיעור קומה אנשים לא רק בעלי שיעור קומה אנשים שיש להם את הישרות הזאת את הקדושה הזאת את הטהרה הזאת שהבנין שלהם נבנה מתוך המדרגה. זה לא שבגלל זה אין התמודדות בחיים זה לא פשוט שום דבר לא פשוט, אבל שהתמודדות הזאת תבנה בהם את הטהרה הזאת שתקרין אחרי זה לבית ישראל.

וזאת נקודה ראשונה שאני רוצה לומר עצם הענין הזה הוא יקר והוא חשוב מכל דבר הרעיון הזה לשקוע בתורה ולעסוק רק בתורה ולא בדיעבד לא ביחידים אלא ציבור שיושב ועוסק בתורה. היה לי ביום חמישי בלילה אז התקשרו אותי לשאול אם יש שיעור אז שמעתי בטלפון קולות אז בהתחלה התפלאתי מזה אחרי זה התברר שזה הקולות של הבית מדרש בשעה לא זוכר עשר אחת עשרה נתתי לכמה אנשים לשמוע מאד נהנתי זה מאוד שמח אותי לשמוע בשעה כזאת בלילה זה לא דבר שכיח שנערים בגיל חמש עשרה שש עשרה שבע עשרה אתה שומע בשעה כזאת לא בגלל שיש להם מבחנים לא בגלל שרוצים לקבל ציון טוב לא בגלל שמישהו משגיח עליהם ומכריח אותם לא בגלל שהם מצויים באיזה... לפעמים אדם אומר שהוא רוצה ללמוד כי הוא רוצה לקבל ציון והוא רוצה ללמוד כי אני אהיה יותר טוב מהשני נראה אם הוא קיבל מאה ואני ??? או תשעים ושמונה וחצי ואני קיבלתי תשעים ותשע פסיק תשע וכדומה. זה לימוד של עצבנות זה אנשים שהם עצבנים. אבל כשאדם לומד בעז"ה מתוך זה שהוא לומד מתוך נעימות של תורה כי זה חיים כי הם חיינו בודאי שאדם צריך להתגבר על הרבה דברים להתמודד עם דברים כל אחד יש לו הרבה פעמים גם נטיות יותר אגואיסטיות כאלה ואחרות אבל סה"כ שנבנה בנין של עצם החיים של התורה עצם השמחה של התורה. אם אדם לומד מתוך זה זה חידוש גדול מאוד. והחידוש גם שגם ילדים גם נערים בגיל זה יכולים לעשות את הדברים בצורה כזאת וללמוד בצורה כזאת וללמוד מתוך שמחה לא מתוך ציונים. אני זוכר שבזמנו פעם היו בשנים האלה היו מגיעים אנשים

מכל מיני מקומות פתאום ראו אין פה ציונים במובן הפשוט שזה לא דבר שעומד בראש ה... אנשים לא הבינו איך אפשר בכלל ללמוד בצורה כזאת לא מתוך ציונים ולא מתוך תחרות ולא מתוך שאדם... לא, יושבים ולומדים תורה בנעימות בנחת. מתוך מה? מתוך שהתורה זה החיים שלנו. וזה דוגמא לכל עם ישראל הדבר הזה. לא רק בשבילנו, זה דוגמא לכל עם ישראל.

ואני רוצה להוסיף עוד משהו. ללמוד תורה יש הרבה סגנונות של לימוד תורה. מה הדחף ללמוד תורה איך ללמוד תורה? כשאני עומד ללמוד תורה שזה חיים פירוש הדבר שהלימוד מתלווה אליו שלושה דברים אני קצת רוצה לפרט בשני מילים.

דבר ראשון שאדם לומד לומד רוכש ידיעות בתורה בקיאות בתורה. כמובן, זה דבר ראשון אדם צריך לדעת את התורה להשתדל לדעת את התורה כמה שיותר.

אבל הדבר השני שנוצר גם קשר עם התורה. איך נוצר קשר עם התורה? כשדנים בתוך הלימוד בזמן וחלק מהלימוד לומדים להבין את הסברות של התורה לדון בה, לדון בראשונים באחרונים לומדים איך ללמוד זה אחד הדברים החשובים ביותר ואני אומר את זה מנסיון זה אחד הדברים החשובים ביותר שיש. ז"א יש ללמוד את הידיעות של התורה ב??? ויש ללמוד איך ללמוד. והרבה פעמים מה שקורה שאתה יכול למצוא אנשים שאולי למדו הרבה אבל הם לא יודעים ללמוד לא שהם לא יודעים לקרוא את הדף גמרא אבל הם לא יודעים ללמוד הם לא יודעים לחיות את הלימוד להבין אותו להתמודד איתו. ואת הדבר הזה צריך לבנות לא בישיבות גבוהות, לבנות אותו מגיל קטן ויש לזה משמעות מאוד גדולה כשאדם בגיל קטן לומד ללמוד לומד להעמיק זה כמו שבמקצועות של חול לא עלינו, אדם יכול ללמוד באופן שטחי דברים ואדם יכול ללמוד דברים. אני רואה את זה לפעמים. בדיוק עכשיו דברתי אני לא זוכר אם עם מי אם בחורים מישיבות תיכוניות שבאו לישיבה אצלנו לחברון... הגיעו מישיבות תיכוניות לישיבה בחברון להתקבל. דיברנו, דברתי ככה קצת. לפעמים אתה נדהם, אדם לומד למשל גאולוגיה הוא לומד והוא אפילו יודע את הנוסחאות והוא יודע גם מזה אזניים ומזה ידים ומזה רגליים ואתה רואה שגם מה שהוא לומד הוא לא נפגש הוא לא חי את הדבר. זה כמו ללמוד הוא לומד כדי לגמור והוא לומד את הנוסחא והוא לא... וזה באמת מדהים זה מפחיד הדבר הזה אדם לומד במשך שנים והוא למעשה לומד על הדברים הכי יפים שבעולם ואפשר לדון אם זה טוב ללמוד לימודי חול או לא אבל זה לא הענין, הוא כבר לומד אתה רואה שאין לו שום יחס לדבר. את מעשה השם את נפלאות השם לראות מה אפשר ללמוד מזה ולהפגש עם זה – שום דבר. זה באמת מדהים.

מבחינה זאת גם כשעוסקים בתורה יכול להיות שאדם לומד הרבה אבל הוא לא לומד להפגש עם הדברים ל??? בהם. וכמדומני כפי שהיה בעם ישראל שהצורך להתעמק בדברי תורה מתחיל כבר בגיל צעיר בגיל ילדות. מדוע? כי ב"ה בעם ישראל גדלים בדור הזה ילדים חכמים ונבונים. באמת זה נכון אני לא אומר את זה סתם. וב"ה גם בתחומים אחרים בחיים ילדים הם די מבוגרים בנפשם מבחינה מסוימת, יש להם הרבה שכל והרבה מוטיבציה גם. אם מסתכלים בתחומים אחרים זה באמת נכון. הילדים הם לא כמו שלפעמים אפשר לחשוב הם מתאימים לשחק בדברים פשוטים או ללמוד דברים שהם יותר שטחיים, לילדים יש הרבה פעמים הרבה עומק. וכשמפתחים את העומק הזה בנעימות לא בלחץ, הכול צריך להיות לא בלחץ כל מה שעושים בלחץ הוא בדרך כלל לא הופך לדבר חי ונחמד ונעים, כשמפתחים את הדברים בנחת בנעימות אז נוצר קשר לתורה חיים של תורה. וזה הדבר השני שרציתי לומר צריך ללמוד גם בקיאות אבל צריך גם ללמוד ולהתקשר לאט לאט בנחת. וצריכים ללמוד לחזור על הדברים ולקנות אותם. ויחד עם זה צריך ללמוד גם ל??? שזה שייך ללימוד של הדברים של המוסר והאמונה והיחס שלנו לעם ישראל בכלל

וסתם הנעימות של החיים שיהיה נעימות של החיים שיהיה חיים נחמדים זה גם חשוב. ישיבה קטנה יכולה להיות ישיבה לחוצה גם. ??? שיהיה את הנעימות של החיים את הנעימות הנורמלית הטבעית שילדים זקוקים לה. כך כתוב זה כתוב בספרים במפורש, בספרי קודש לא בספרי פסיכולוגיה. הרב מדבר על זה.

וכל הדברים האלה יחד יכולים ליצור תורת חיים תורה שחיה. וזה מה שיכול לתת לנו את הכוח להתמודד עם כל כוחות החיים החיצוניים כמו שדברנו על לבן ועל עשיו ויעקב מולם מול לבן ועשיו וכמו בזמן יהודה כך גם בזמן שלנו זה שייך להקמת בנין התורה בעם ישראל.

ובעז"ה כפי שאמרתי בהתחלת דברי אני חושב שהחידוש הזה שיש ישיבה קטנה שלומדים בה מהבוקר ועד הלילה בנעימות ונחמדות ובשמחה וגם מתוך שייכות לתורה וגם מתוך רצון להקיף את התורה וגם מתוך רצון להבין את הסברות שבתורה וגם מתוך קשר לעם ישראל ולחיים בכלל לא להיות אדם שלפעמים אדם לומד תורה אז הוא נבאך כזה מסכן לא מסוגל לזוז. לא, מתוך נעימות מתוך שמחה ומתוך זה ליצור בריאות כזאת ללמוד תורה ולהתגדל בתורה זה דבר מאוד חשוב בעיקר בציבור שמאמין ומבין את הערך הגדול של כל בנין החיים בעם ישראל בזמן הזה. ובעז"ה אני מקווה שתעשו חיל כולם אלה שפה ואלה שלא רוצים לא משנה כל אחד איפה שיהיה שיעשה חיל בעז"ה, אין אדם לומד תורה אלא איפה שליבו חפץ.

שאלה: מה הרב מתכוון כשהוא אומר לימוד תורה בטהרה?

תשובה: ללמוד תורה. תורה זה טהרה. אני אומר להכנס במקווה בטהרה מה פירוש להכנס למקווה בטהרה? כשאתה נכנס למקווה המקווה מטהר. אם אדם היה טהור לגמרי הכול היה בסדר אז הוא לא צריך ללמוד תורה, צריך ללמוד תורה כי לא יכול להיות דבר כזה. ללמוד תורה בכוונה הכוונה כמה שיותר להתחבר לתורה. ועוד הפעם לא בעצבנות ולא מתוך רצון להלחץ כל הזמן אלא להתחבר לתורה בנחת בנעימות מתוך זה להתחבר לתורה ומתוך זה התורה לאט לאט מרוממת את האדם מרוממת אותו מטהרת אותו בונה את מדרגת החיים של האדם.

תהיו בריאים ושנזכה כולנו עם ישראל בימים האלה שנזכה באמת בימים האלה ימים לא פשוטים אבל שבעז"ה נזכה לראות מה שצומח מבפנים. ואתם תעזרו לזה הבל פיהם... לא תינוקות בדיוק תינוקות מגודלים העולם קיים להשבית אויב ומתנקם. בעז"ה בזכות הטהרה הזאת והלימוד הזה שנזכה לישועות ונחמות.